

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1999 M. RUGSĖJO 29 D. NUTARIMO NR. 1073 „DĖL PAGRINDINĖS ŽEMĖS NAUDOJIMO PASKIRTIES IR BŪDO NUSTATYMO, KEITIMO TVARKOS IR SĄLYGŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2026 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pakeisti Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1073 „Dėl Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas):

1.1. Pakeisti 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2. Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir būdas (-ai), išskyrus Aprašo 5 punkte nurodytą atvejį, nustatomi Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) vadovo ar jo įgalioto viešojo administravimo funkcijas vykdančiame Nacionalinės žemės tarnybos padalinyje vadovaujamas pareigas einančio valstybės tarnautojo sprendimu pagal parengtus ir patvirtintus vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus (žemės reformos žemėtvarkos, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo, žemės paėmimo visuomenės poreikiams, žemės konsolidacijos projektus) formuojant naujus žemės sklypus (teritorijose, kuriose iki teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto patvirtinimo nesuformuoti žemės sklypai).

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytu atveju mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu pagal savivaldybės lygmens bendrąjį planą ir (ar) vietovės lygmens bendrąjį planą, jeigu jis parengtas, nustatant žemės sklypo naudojimo būdą, jeigu jis nenustatytas, taikomos Aprašo 5, 6, 8, 10, 15 ir 19 punktų nuostatos.

Valstybinės žemės sklypo, reikalingo karinei infrastruktūrai, naudojimo būdas nustatomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, kuriuo patvirtinamas karinės infrastruktūros projektas.

Valstybinės žemės sklypo (-ų), reikalingo (-ų) stambiam projektui, Vyriausybės nutarimu pripažintam užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, arba gynybos ir saugumo pramonės projektui, arba gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektui įgyvendinti, naudojimo būdas nustatomas Vyriausybės nutarimu, kuriuo patvirtinamas specialiosios paskirties projektas.“

1.2. Pakeisti 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4. Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas (-ai), išskyrus Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje ir Aprašo 5 punkte nurodytus atvejus, keičiami žemės savininkų, valstybinės žemės patikėtinių ar įstatymų nustatytais atvejais kitų subjektų prašymu Nacionalinės žemės tarnybos vadovo ar jo įgalioto viešojo administravimo funkcijas vykdančiame Nacionalinės žemės tarnybos padalinyje vadovaujamas pareigas einančio valstybės tarnautojo, mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos direktoriaus arba specialiojo teritorijų planavimo dokumentą tvirtinančios institucijos sprendimu pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus. Sprendimas pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us), išskyrus Aprašo 5 punkte ir Teritorijų planavimo įstatymo 18 straipsnio 5 dalyje nurodytą atvejį, priimamas kartu su sprendimu patvirtinti teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą.

Sprendimą pakeisti valstybinės žemės sklypo, reikalingo karinei infrastruktūrai, pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (būdus) priima Vyriausybė tvirtindama karinės infrastruktūros projektą.

Sprendimą pakeisti valstybinės žemės sklypo (-ų), reikalingo (-ų) stambiam projektui, Vyriausybės nutarimu pripažintam užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, arba gynybos ir saugumo pramonės projektui, arba gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektui įgyvendinti, pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us) priima Vyriausybė tvirtindama specialiosios paskirties projektą.“

1.3. Pakeisti 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6. Prašymas pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us) Aprašo 4 punkte nurodytu atveju teikiamas institucijai, tvirtinančiai (patvirtinusiai) teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą, kurio pagrindu keičiama pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas (-ai). Aprašo 5 punkte nurodytu atveju prašymas pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) pakeisti ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, vieną žemės sklypo naudojimo būdą su Aprašo 6¹ punkte nurodytais priedais, kai jie privalomi, teikiamas ir nagrinėjamas Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (toliau – TPDRIS). Jeigu rengiamame teritorijų planavimo dokumente ar žemės valdos projekte numatyta pakeisti žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us), atskiras prašymas pakeisti žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us) neteikiamas. Kai žemės sklypas nuosavybės teise priklauso keliems bendraturčiams, Aprašo 5 punkte nurodytu atveju pateikiamas bendras visų bendraturčių ir (ar) atstovaujančio (-ių) asmens (-ų) prašymas su Aprašo 6¹.1 papunktyje nurodytu (-ais) rašytiniu (-iais) įgaliojimu (-ais) pateikti prašymą ir prireikus ištaisyti šio prašymo trūkumus, jeigu šis (šie) įgaliojimas (-ai) neįregistruotas (-i) Įgaliojimų registre. Prašyme nurodoma:

6.1. žemės sklypo savininko (-ų) fizinio (-ių) asmens (-ų) vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, telefono numeris, elektroninis paštas arba juridinio (-ių) asmens (-ų) teisinė forma, pavadinimas ir buveinės adresas, telefono numeris, elektroninis paštas. Kai prašymą teikia atstovaujantis (-ys) asmuo (-ys), prašyme nurodomi atstovaujančio (-ių) fizinio (-ių) asmens (-ų) vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, telefono numeris, elektroninis paštas arba juridinio (-ių) asmens (-ų) teisinė forma, pavadinimas ir buveinės adresas, telefono numeris, elektroninis paštas;

6.2. informavimo apie prašymo nagrinėjimą ir sprendimo priėmimą būdas, išskyrus Aprašo 5 punkte nurodytą atvejį, kai prašymas teikiamas TPDRIS (raštu, siunčiant paštu prašyme nurodytu adresu, per Nacionalinę elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinę sistemą, jeigu gavėjo elektroninio pristatymo dėžutė yra aktyvi, ar elektroniniu paštu) (toliau – pasirinktas informavimo būdas);

6.3. žemės sklypo, kurio pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us) pageidaujama pakeisti ar kurio naudojimo būdą pageidaujama nustatyti, jeigu jis nenustatytas, kadastro ir unikalūs numeriai ir adresas (jeigu suteiktas);

6.4. esama ir pageidaujama žemės sklypo pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas (-ai), žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimo ir (ar) vieno žemės sklypo naudojimo būdo keitimo ar nustatymo, jei jis nenustatytas, motyvai;

6.5. kai prašymą teikia atstovaujantis asmuo ir įgaliojimas įregistruotas Įgaliojimų registre – įgaliojimo identifikavimo kodas Įgaliojimų registre ir atstovaujančio asmens kodas, pagal kuriuos Įgaliojimų registre patikrinamas įregistruoto įgaliojimo faktas ir turinys.“

1.4. Papildyti 6¹ punktu:

„6¹. Aprašo 5 punkte nurodytu atveju kartu su Aprašo 6 punkte nurodytu prašymu pateikiama:

6^{1.1}. rašytinis (-iai) įgaliojimas (-ai) pateikti prašymą ir prireikus ištaisyti šio prašymo trūkumus, kai prašymą teikia atstovaujantis asmuo ir įgaliojimas (-ai) neįregistruotas (-i) Įgaliojimų registre;

6^{1.2}. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytų subjektų pasirašyti pritarimai, kai žemės sklypas patenka į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytas teritorijas, kuriose pagal šiose teritorijose taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas draudžiama keisti žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) keisti ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą be šių subjektų pritarimo.“

1.5. Pakeisti 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7. Aprašo 4 punkte nurodytu atveju sprendimas pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us) priimamas per terminus, nustatytus įstatymuose ir kituose teisės aktuose, nustatančiuose teritorijų planavimo dokumentų ar žemės valdos projektų rengimo, derinimo, tikrinimo ir tvirtinimo tvarką.“

1.6. Pakeisti 10 punktą ir jį išdėstyti taip:

„10. Aprašo 5 punkte nurodytu atveju, gavus prašymą pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės naudojimo būdą:

10.1. ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio prašymo gavimo dienos įvertinama, ar jis atitinka Aprašo 6 punkte nustatytus reikalavimus. Jei prašymas neatitinka Aprašo 6 punkte nustatytų reikalavimų, prašymą pateikęs asmuo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo pateikimo dienos per TPDRIS informuojamas apie nustatytus trūkumus, nurodant, kad trūkumai turi būti pašalinti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šios informacijos gavimo dienos; jei per skirtą terminą trūkumai nepašalinami, prašymas nebenagrinėjamas ir TPDRIS paslauga pažymima kaip baigta. Kai nustatyti trūkumai ištaisomi pasibaigus nurodytam terminui, per TPDRIS teikiamas naujas prašymas. Jei pateiktas prašymas atitinka Aprašo 6 punkte nustatytus reikalavimus, nuasmenintas prašymas pakeisti

žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) pakeisti ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą, laikantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#) (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme įtvirtintų asmens duomenų tvarkymo taisyklių, paskelbiamas TPDRIS ir atitinkamos savivaldybės interneto svetainėje, informuojant, kad per 10 darbo dienų nuo prašymo paskelbimo dienos galima per TPDRIS teikti merui ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties pakeitimo ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimo ar nustatymo, jei jis nenustatytas;

10.2. ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pasibaigus Aprašo 10.2 papunktyje nurodytų pasiūlymų teikimo terminui, įvertinus gautus visuomenės pasiūlymus, atsižvelgus į Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytas sąlygas, priimamas motyvuotas sprendimas dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo pakeitimo ar žemės sklypo naudojimo būdo nustatymo, jei jis nenustatytas. Sprendimas dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties pakeitimo ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimo ar nustatymo, jei jis nenustatytas, su nurodytais šio sprendimo priėmimo motyvais ir Aprašo 10² punkte nurodyta informacija ne vėliau kaip kitą darbo dieną po jo priėmimo paskelbiamas TPDRIS ir atitinkamos savivaldybės interneto svetainėje.“

1.7. Papildyti 10¹ punktu:

„10¹. Meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius priima sprendimą netenkinti Aprašo 6 punkte nurodyto prašymo, kai (esant bent vienai iš žemiau nurodytų aplinkybių):

10¹.1. nepateikti Aprašo 6¹ punkte nurodyti dokumentai, kai juos privaloma pateikti;

10¹.2. žemės sklypas patenka į teritoriją:

10.¹2.1. kuri suplanuota detalizajame plane arba vietovės lygmens bendrajame plane, kuriame nustatomas detaliųjų planų teritorijos naudojimo reglamentas;

10¹.2.2. kurioje įstatymai draudžia keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą;

10¹.3. žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties pakeitimas ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimas ar nustatymas, jei jis nenustatytas, prieštarauja savivaldybės lygmens bendrojo plano ar vietovės lygmens bendrojo plano (išskyrus vietovės lygmens bendrojo plano, kuriame nustatomas detaliųjų planų teritorijos naudojimo reglamentas), jeigu jis parengtas, sprendiniams (išskyrus atvejus, kai šių teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai taikomi tiek, kiek neprieštarauja kitų Teritorijų planavimo įstatyme nurodytų teritorijų planavimo dokumentų ir (ar) žemės valdos projektų sprendiniams);

10¹.4. galiojant tiems patiems savivaldybės lygmens bendrojo plano ar vietovės lygmens bendrojo plano, jeigu jis parengtas, sprendiniams, įstatymų nuostatoms, ribojančioms pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimą, ir nepakitus Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytoms teritorijoms, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos,

buvo priimtas sprendimas nepritarti prašymui pakeisti to paties žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) pakeisti ar nustatyti, jeigu jis nenustatytas, žemės sklypo naudojimo būdą;

10^{1.5}. Teritorijų planavimo įstatymo 25 straipsnio 9 dalyje nustatytu atveju pagrindinės žemės naudojimo paskirties pakeitimas ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimas ar nustatymas prieštarauja po viešo svarstymo numatytiems rengiamo savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalies bendrojo plano sprendiniams.“

1.8. Papildyti 10² punktu:

„10². Prie motyvuoto sprendimo dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimo ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo keitimo ar nustatymo, jeigu jis nenustatytas, pridedama galiojančio savivaldybės lygmens bendrojo plano ar vietovės lygmens bendrojo plano, jeigu jis parengtas, ištrauka (vykstant atitinkamo teritorijų planavimo dokumento keitimo ar koregavimo procedūroms, baigiamajame etape po viešo svarstymo papildomai pateikiama su visuomene apsvarstyto šio keičiamo ar koreguojamo dokumento brėžinio ištrauka) su pažymėta žemės sklypo, dėl kurio pateiktas prašymas, vieta, jeigu šios informacijos nėra galimybės suformuoti TPDRIS priemonėmis.“

1.9. Pakeisti 18 punktą ir jį išdėstyti taip:

„18. Žemės sklypo kadastro duomenų – pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo (-ų) – pasikeitimai įrašomi Nekilnojamojo turto kadastro informacinėje sistemoje, vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymu, žemės sklypo savininko ar valstybinės žemės patikėtinio, taip pat įstatymų nustatytais atvejais kitų subjektų prašymu. Prašymas pakeisti valstybinės žemės sklypo, reikalingo karinei infrastruktūrai, kadastro duomenis (pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us)) pateikiamas per 5 darbo dienas nuo Vyriausybės nutarimu patvirtinto karinės infrastruktūros projekto paskelbimo Teisės aktų registre dienos. Prašymas pakeisti valstybinės žemės sklypo, reikalingo stambiam projektui, Vyriausybės nutarimu pripažintam užtikrinančiu neatidėliotinus valstybės saugumo ir gynybos poreikius, arba gynybos ir saugumo pramonės projektui, arba gynybos ir saugumo pramonės produktų gamybos vystymo projektui įgyvendinti, kadastro duomenis (pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us)) pateikiamas per 5 darbo dienas nuo Vyriausybės nutarimu patvirtinto specialiosios paskirties projekto paskelbimo Teisės aktų registre dienos. Aprašo 5 punkte nurodytu atveju Nekilnojamojo turto kadastro informacinėje sistemoje tvarkomų duomenų tvarkytojui prašymas pakeisti minėtus žemės sklypo kadastro duomenis Nekilnojamojo turto kadastro informacinėje sistemoje pateikiamas per 10 darbo dienų nuo sprendimo dėl žemės sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdo pakeitimo ar vieno žemės sklypo naudojimo būdo nustatymo, jeigu jis nenustatytas, paskelbimo TPDRIS ir atitinkamos savivaldybės interneto svetainėje dienos.“

1.10. Pakeisti 19.3 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„19.3. Vyriausybės nutarimo pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą (-us), kai karinės infrastruktūros projektą ar specialiosios paskirties projektą tvirtina Vyriausybė, priėmimo data, numeris ir pavadinimas;“.

2. Nustatyti, kad:

2.1. šio nutarimo 1.3, 1.4, 1.6, 1.7 ir 1.8 papunkčiai įsigalioja 2026 m. liepos 1 d.;

2.2. Aprašo 5 punkte nurodytais atvejais prašymai pakeisti žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) pakeisti ar nustatyti žemės sklypo naudojimo būdą, jeigu jis nenustatytas, iki 2026 m. birželio 30 d. pateikti ne per Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinę sistemą, baigiami nagrinėti iki 2026 m. birželio 30 d. galiojusia tvarka.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras